

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-I.431.2.37.2015.KS

Warszawa, 10 grudnia 2015 r.

**Pani
Teresa Kośnik
Kierownik
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Sulejówku**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543, z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 17-20 listopada 2015 roku kontrolę problemową w kierowanym przez Panią Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Sulejówku.

Przedmiotem kontroli był stan zatrudnienia i kwalifikacje zatrudnionej kadry, prawidłowość przyznawania zasiłków okresowych oraz kierowania klientów do domów pomocy społecznej w okresie od dnia 1 stycznia 2014 roku do dnia kontroli, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów zawartych w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej oraz w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2015 r. poz. 218).

W związku z kontrolą, której szczegółowe wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Panią bez zastrzeżeń w dniu 30.11.2015 r., przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W kontrolowanym okresie jednostka działała na podstawie:

1. Statutu przyjętego Uchwałą Nr LV/386/2014 Rady Miasta Sulejówek z dnia 27 lutego 2014r. *w sprawie nadania Statutu Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Sulejówku.*

1. Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka wprowadzonego:

- Zarządzeniem Nr 5/2009 z dnia 1.07.2009 r. Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulejówku *w sprawie: Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,*

- zmienionego Zarządzeniem Nr 0161/3/2011 z dnia 15.04.2011 r. i Zarządzeniem Nr 0133/11/2013 z dnia 3.12.2013 r. Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulejówku w sprawie: *zmian do Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulejówku*,
- Zarządzeniem Nr OR.021.8/2014 Kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulejówku z dnia 5.12.2014 r. w sprawie: *nadania Regulaminu pracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulejówku*.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek organizował i realizował zadania z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, dodatku energetycznego, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zadania określone i nałożone innymi przepisami.

Na dzień kontroli w Ośrodku pracownicy socjalni zatrudnieni byli w ilości 8 osób, z czego 1 osoba przebywa na urlopie macierzyńskim, co w przeliczeniu na etaty stanowi 6,25 etatu. Podczas kontroli ustalono, że teren Gminy zamieszkuje 18 864 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2014 r.). Na jeden etat pracownika socjalnego przypada zatem ok. 3018 mieszkańców Sulejówka oraz 63 środowiska objęte pomocą.

W związku z powyższym Ośrodek nie spełnia ustawowego wymogu zatrudnienia wskazanego w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, tj. jeden pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

W czasie kontroli stwierdzono, że osoba kierująca Ośrodkiem spełnia wymagania dotyczące wykształcenia i doświadczenia zawodowego, określone w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca o pomocy społecznej. Kierownik posiada wymagany ustawowo staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Legitymuje się dyplomem ukończenia studiów wyższych magisterskich na kierunku pedagogika specjalna w zakresie pracy socjalnej.

Główna Księgowa posiada dyplom ukończenia Wyższej Szkoły Społeczno Ekonomicznej o kierunku ekonomia, specjalność ekonomia bankowości, finansów i rachunkowości, posiada 23-letni staż pracy w pomocy społecznej i tym samym spełnia wymogi art. 54 ust. 2 pkt 5a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. Poz. 885).

Osoby zatrudnione na stanowiskach pracowników socjalnych posiadają uprawnienia do wykonywania zawodu na podstawie art. 156 ust. 1, art. 156 ust. 3a oraz art. 116 ust. 1 ustawy

o pomocy społecznej. Wszyscy legitymują się odpowiednim kierunkowym wykształceniem. Zatrudnienie pracowników socjalnych na zajmowanych stanowiskach odpowiada wymaganiom wskazanym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2009 r., Nr 50, poz. 398, z późn. zm.). Akta osobowe zawierały zaświadczenia o odbytych szkoleniach.

Kierownik kontrolowanej jednostki działa w ramach upoważnienia Nr 20/04 z dnia 1.05.2004 r. do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Dodatkowo Burmistrz na wniosek Kierownika MOPS upoważnił Panią Emilię Czosnowską oraz Panią Krystynę Kozłowską do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

W trakcie kontroli sprawdzono losowo wybraną dokumentację osób, otrzymujących od stycznia 2014 roku do dnia kontroli zasiłek okresowy w zakresie oceny kompletowania dokumentacji stanowiącej podstawę rozstrzygnięcia sprawy, poprawności sporządzanych rodzinnych wywiadów środowiskowych, ustalania uprawnień do zasiłków okresowych, ustalania ich wysokości, prawidłowości wydawanych decyzji administracyjnych, sposobu realizacji pracy socjalnej.

Ustalanie uprawnień do udzielania pomocy w formie zasiłku okresowego odbywało się w 37 na 38 skontrolowanych postępowań na wniosek strony, jednakże w prowadzonych postępowaniach były one zapisywane przez klientów na druku wywiadu środowiskowego w polu potrzeby i oczekiwania zgłoszone podczas wywiadu. W jednym postępowaniu nie stwierdzono wniosku klienta co jest niezgodne z art. 102 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Prowadząc postępowania ustalające uprawnienia świadczeniobiorców, po otrzymaniu wniosku o pomoc, każdorazowo sporządzano wywiady środowiskowe, stosownie do art.107 ust.4 ustawy o pomocy społecznej.

Sporządzone wywiady środowiskowe były przeprowadzane w terminach określonych w § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 czerwca 2012r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Jednak informacje zawarte w wywiadach były lakoniczne, ogólnikowe, powtarzające się, nie zawierały analizy i oceny sytuacji rodziny.

W 8 postępowaniach na 38 skontrolowanych praca socjalna odnotowana była w sposób lakoniczny, często nieadekwatny do sytuacji rodziny, nie dający pełnego obrazu działań podejmowanych przez pracownika socjalnego. Ponadto w żadnej ze skontrolowanych spraw nie stwierdzono realizacji pracy

socjalnej przy pomocy kontraktu socjalnego. Analiza dokumentacji wskazuje iż wykorzystanie narzędzia do realizacji pracy socjalnej, jakim jest kontrakt socjalny byłoby uzasadnione z uwagi na charakter problemów i rodzaj działań podejmowanych w ramach pracy socjalnej.

Do wywiadów środowiskowych dołączano niezbędne dokumenty oraz oświadczenia, zgodnie z zapisami art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej. Ponadto w większości przypadków Ośrodek przeprowadzał postępowanie badające możliwości udzielania pomocy przez osoby zobowiązane do alimentacji na rzecz świadczeniobiorców.

Wszystkie decyzje administracyjne wydawano w terminach, o których mowa w art. 35 i 36 k.p.a., prawidłowo oznaczony był organ wydający, wskazana była podstawa prawna, rozstrzygnięcie i pouczenie. Początkowy okres przyznania świadczenia w formie zasiłku okresowego ustalano zgodnie z zapisami art. 106 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Zasiłki przyznawane były w prawidłowej wysokości. Na każdej z decyzji potwierdzony był jej odbiór przez świadczeniobiorców własnoręcznym podpisem wraz z datą, co jest zgodne z zapisami art. 39 i art. 46 § 1 k.p.a.

Jednak w skontrolowanych decyzjach stwierdzono naruszenie art. 107 § 1 k.p.a w zakresie braku indywidualnego charakteru uzasadnienia faktycznego decyzji. W uzasadnieniu powinna zostać zawarta umotywowana ocena stanu faktycznego oraz wskazanie jaki zachodzi związek między tą oceną a treścią rozstrzygnięcia.

Zespół kontrolujący stwierdził, że dokumenty zawarte w aktach klientów nie były numerowane, nie odnotowywano daty wpływu dokumentu do Ośrodka.

Ponadto sprawdzeniu poddano dokumentację spraw osób skierowanych w kontrolowanym okresie do domu pomocy społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku na potrzeby kontroli przedłożył stosowne rejestry za rok 2014 oraz 2015. Wynika z nich, że w kontrolowanym okresie Ośrodek dopłacał do pobytu w domach pomocy społecznej 18 osobom, w tym 6 skierowanym w okresie od 1.01. 2014 r. do dnia kontroli.

Kierowanie do domów pomocy społecznej odbywa się na podstawie wniosków osób ubiegających się o tę formę pomocy, jak również bez ich zgody na podstawie postanowień sądowych. Przy wyborze typu domów Ośrodek kierował się rodzajem schorzenia klienta, brał pod uwagę odległość domu pomocy społecznej od miejsca jego zamieszkania a także wniosek klienta i sugestie lekarza psychiatry.

Ośrodek kompletował dokumentację stanowiącą podstawę rozstrzygnięcia sprawy, poprawnie sporządzał rodzinne wywiady środowiskowe. Zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej prawidłowo ustalano odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej. Wydawane decyzje administracyjne zawierały wszystkie niezbędne elementy wskazane w art. 107 § 1 i § 3 k.p.a. We wszystkich analizowanych sprawach Ośrodek kierował osoby wymagające tej formy wsparcia wyłącznie do domów pomocy społecznej, bez kierowania do prywatnych placówek opiekuńczych.

Jednak w 1 przypadku Ośrodek skierował klientkę do domu pomocy społecznej, w którym czas oczekiwania na miejsce wynosi 5 lat (przewidywany termin przyjęcia to grudzień 2021 roku).

Ponadto w 1 przypadku zespół kontrolujący stwierdził brak w aktach sprawy decyzji o umieszczeniu klienta w Domu Pomocy Społecznej a także aktualizacji wywiadu z klientem, na podstawie której zgodnie z art. 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej powinna być wydana decyzja o zmianie odpłatności za pobyt w dps.

Natomiast w przypadku, gdy po wydaniu decyzji o skierowaniu i umieszczeniu klientki w domu pomocy społecznej, Ośrodek zdecydował o pozostawieniu klientki czasowo w środowisku (zorganizował w miejscu zamieszkania pomoc usługową i sąsiedzka) nie zmienił wydanej decyzji administracyjnej..

Oceniając realizację zadań pozytywnie z nieprawidłowościami, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Ośrodek nie spełnia ustawowego kryterium zatrudnienia wskazanego w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, tj. jeden pracownik socjalny na 2 tysiące mieszkańców lub 50 środowisk.
2. W 1 na 38 skontrolowanych postępowań nie stwierdzono wniosku klienta, co jest niezgodne z art. 102 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. W 37 na 38 skontrolowanych postępowań treść wniosku wpisywana była przez klientów w polu *potrzeby i oczekiwania zgłoszone podczas wywiadu środowiskowego* druku a dokumenty znajdujące się w aktach spraw nie były numerowane.
3. Pomimo że kwestionariusze wywiadów środowiskowych generalnie zawierały informacje o świadczonej pracy socjalnej to jednak były one lakoniczne, schematyczne, nieadekwatne do sytuacji rodziny i nie dawały pełnego obrazu działań podejmowanych przez pracownika socjalnego. Ponadto nie stwierdzono realizacji pracy socjalnej przy pomocy kontraktu socjalnego o czym mówi art. 45 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

4. W skontrolowanych decyzjach stwierdzono naruszenie art. 107 § 3 k.p.a w zakresie braku indywidualnego charakteru uzasadnienia faktycznego decyzji. W uzasadnieniu powinna zostać zawarta umotywowana ocena stanu faktycznego oraz wskazanie jaki zachodzi związek między tą oceną a treścią rozstrzygnięcia.

5. W jednym przypadku Ośrodek skierował klientkę do domu pomocy społecznej, w którym czas oczekiwania na miejsce wynosi 5 lat (przewidywany termin przyjęcia to grudzień 2021 roku) co narusza przepis art. 54 ust 2a ustawy o pomocy społecznej .

6. W 1 przypadku została wydana decyzja o zmianie odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej pomimo braku aktualizacji wywiadu, co jest niezgodne z art.106 ust.4 ustawy o pomocy społecznej.

7. Po wydania decyzji o skierowaniu i umieszczeniu w domu pomocy społecznej, Ośrodek zdecydował o pozostawieniu klientki czasowo w środowisku i zorganizował w miejscu zamieszkania pomoc usługową i sąsiedzka nie zmieniając decyzji, co jest niezgodne z art. 106 ust.5 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 163 k.p.a .

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Kierownik kontrolowanej jednostki.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pani Kierownik **o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:**

1. Podjąć działania celu zapewnienia prawidłowej organizacji pracy Ośrodka poprzez zatrudnienie pracowników socjalnych zgodnie z normami określonymi w art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej.

2. Przestrzegać zapisu art. 102 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej a także stosownie do zapisu art. 63 k.p.a. przestrzegać obowiązku przyjmowania przez pracowników wniosków od klientów bez zapisywania ich w arkuszu wywiadu środowiskowego.

3. Zwiększyć nadzór nad dokumentowaniem prowadzonej pracy socjalnej, która jest jednym z podstawowych obowiązków pracownika socjalnego – art. 119 ust.1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej oraz wykorzystywać dostępne narzędzia realizacji pracy socjalnej w formie kontraktu socjalnego o czym mówi art. 45 ust. 2 ww. ustawy.

4. Stosować art. 107 k.p.a. tak, by wydawane przez Ośrodek decyzje zawierały umotywowaną ocenę stanu faktycznego oraz wskazanie jaki zachodzi związek między tą oceną a treścią rozstrzygnięcia oraz zastosowaniem konkretnego przepisu.

5. Stosować art. 106 ust. 4 i ust. 5 ustawy o pomocy społecznej w zakresie wydania decyzji administracyjnej.

6. Przestrzegać zapisów art. 54 ustawy o pomocy społecznej w przypadku wydania decyzji o skierowaniu do domu pomocy społecznej.

Ponadto pomimo, iż dokumenty ułożone były zgodnie z chronologią postępowania administracyjnego proszę wprowadzić obowiązek odnotowywania daty wpływu dokumentu do Ośrodka oraz numerowania dokumentów zgodnie z chronologią ich wpływu, co wynika z powszechnej i przyjętej praktyki postępowania administracyjnego.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust.2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nie zgłoszenia lub nieuwzględnienia zastrzeżeń przez Wojewodę Mazowieckiego należy **w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego**, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

Ponadto informuję, że zgodnie z przepisem art. 130 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej ***kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł.***

Do wiadomości:

Pan Arkadiusz Śliwa

Burmistrz Miasta Sulejówek

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Artur Subda

Zastępca Dyrektora

Wydziału Polityki Społecznej